

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 април 2024 г.
(OR. en)

8517/24
ADD 1

Междуетноститутуционално досие:
2024/0079(NLE)

EDUC 114
SOC 253
JEUN 75
DIGIT 102
ENV 388

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	27 март 2024 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2024) 147 final
Относно:	ПРИЛОЖЕНИЯ към Предложение за препоръка на Съвета относно европейска система за осигуряване на качеството и признаване на квалификации във висшето образование

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 147 final.

Приложение: COM(2024) 147 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 27.3.2024 г.
COM(2024) 147 final

ANNEXES 1 to 3

ПРИЛОЖЕНИЯ

към

Предложение за препоръка на Съвета

**относно европейска система за осигуряване на качеството и признаване на
квалификации във висшето образование**

{SWD(2024) 74 final}

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Градивни елементи за междуинституционална рамка за осигуряване на качеството за алиансите на висши училища

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Следните градивни елементи са формулирани така, че да послужат като основа за разработването на цялостна рамка за нов междуинституционален подход за осигуряване на качеството за алиансите на висши училища. Те се основават на резултатите от финансираните по програма „Еразъм+“ проекти QA-FIT и IMINQA. Настоящите градивни елементи бяха разработени съвместно със заинтересованите страни в областта на осигуряването на качеството и нямат за цел да дублират други процеси за осигуряване на качеството. Те ще бъдат доразвити съвместно с държавите членки и заинтересованите страни в областта на висшето образование. Те ще послужат като инструмент на доброволен принцип, който алиансите на висши училища могат да използват, за да гарантират качеството и ефективността на своите съвместно управлявани дейности.

2. ЦЕЛ

В съответствие с принципите в стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)¹ оценката за осигуряване на качеството следва да съчетава двете цели за отчетност и подобряване, а именно:

- а) да допринася за повишаването на качеството на алианса и да подкрепя алианса за постигане на неговите цели; както и
- б) да дава възможност на алианса да демонстрира качеството на своите съвместно управлявани дейности.

В резултат на това оценката, която трябва да се извърши от избрана от алианса агенция за осигуряване на качеството, следва:

- а) да отчита, че сътрудничеството между висшите училища представлява алианс по смисъла на настоящата препоръка;
- б) да доведе до намаляване на административната тежест за алианса, като дава възможност съвместно управляваните дейности да бъдат оценявани съвместно чрез външно осигуряване на качеството еднократно в рамките на определен срок на валидност, вместо да бъдат подлагани на оценяване от множество национални системи за външно осигуряване на качеството; както и
- в) да улеснява осигуряването на качеството на съвместното предоставяне на образование от алиансите, например на съвместни програми или на микроудостоверения.

¹ [European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA 2015 MC 613727.pdf](https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/filebase/esg/ESG%20in%20Bulgarian_by%20NEAA.pdf) (Неофициален превод на български език: https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/filebase/esg/ESG%20in%20Bulgarian_by%20NEAA.pdf).

3. Принципи

Методиката на оценяване, разработена от агенциите за осигуряване на качеството, следва:

- а) да отразява автономността и многообразието на алиансите;
- б) да насърчава алианса да създаде съвместна система за вътрешно осигуряване на качеството, която да обхваща всички негови дейности по съвместно предоставяне на образование;
- в) да следва принципа на еднократност: съвместното предоставяне на образование следва да бъде оценявано чрез външно осигуряване на качеството само веднъж в рамките на един и същи срок на валидност; както и
- г) да интегрира всички съответни части от стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG), Европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми и, когато е уместно, европейските критерии за европейска диплома за висше образование, определени в приложение II към настоящата препоръка.

4. Допустимост

Оценката следва да бъде възможна за всеки алианс на висши училища в европейското пространство за висше образование.

Алиансът следва да разполага с някаква форма на вътрешно осигуряване на качеството на ниво алианс, която да отговаря за някои съвместно управлявани дейности.

5. Обхват

Акцентът на оценката следва да бъде върху ефективността на механизмите на алианса за вътрешно осигуряване на качеството и за подобряване на качеството.

6. **АЛИАНСЪТ СЛЕДВА ДА ОПРЕДЕЛИ И ДА ОПОВЕСТИ ПО ПРОЗРАЧЕН НАЧИН КОИ ДЕЙНОСТИ ПО СЪВМЕСТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕ СА ПРЕДМЕТ НА ОБЩОТО ВЪТРЕШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА НИВО АЛИАНС. ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ**

Оценката следва да се основава на стандарти, които изцяло включват част 1 от стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG).

Стандартите следва също така да включват потвърждение, че с вътрешното осигуряване на качеството на алианса се гарантира, че:

- а) съвместните образователни програми, предлагани от алианса, отговарят на стандартите на Европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми; както и
- б) съвместните образователни програми отговарят на европейските критерии за присъждане на знака за европейска диплома или, по целесъобразност, на европейската диплома за висше образование, ако алиансът реши да го/я присъди.

Оценката следва да се извърши от една регистрирана в EQAR агенция, избрана от алианса.

За оценката следва да се използват последователна методика и процедура, които да бъдат определени в цялостна рамка, разработена въз основа на настоящите градивни елементи, които се прилагат независимо от това коя регистрирана в EQAR агенция извършва оценката.

Методиката следва да гарантира, че всяка процедура е съобразена с конкретния алианс, като се вземат предвид неговата мисия, състав (например размер и географско разпределение) и обхватът на съвместно управляваните дейности.

7. РЕЗУЛТАТИ И ПОСЛЕДИЦИ

Оценката следва да доведе до решение на регистрираната в EQAR агенция, което може да бъде положително, положително с условия или отрицателно.

Положителното решение за оценка следва да даде на алианса правото:

- а) да самоакредитира своето съвместно предоставяне на образование, което попада в обхвата на оценката, като използва стандартите от Европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми; както и
- б) да използва знака за европейска диплома за онези програми, които отговарят на критериите за европейска диплома (знак за европейска диплома), и да издава, ако е възможно и на добровolen принцип, европейска диплома за висше образование.

Държавите членки следва да признават положителното решение за оценка, както следва:

- а) при национално външно осигуряване на качеството на институционално равнище: да освобождават от прилагането на допълнителни национални процедури за осигуряване на качеството всички дейности по съвместно предоставяне на образование, обхванати от съвместно вътрешно осигуряване на качеството, за което е направена оценката; както и
- б) при национално външно осигуряване на качеството на ниво програми: да освобождават от прилагането на допълнителни национални процедури за осигуряване на качеството всички програми, обхванати от съвместно вътрешно осигуряване на качеството, за което е направена оценката.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Европейските критерии определят основните характеристики на европейската диплома за висше образование и на знака за европейска диплома. Те гарантират спазването на най-високите стандарти в предлагането на транснационални програми и транснационални дипломи и обясняват защо европейската диплома се различава от дипломите, издавани в други части на света.

Висшите училища ще могат да издават европейска диплома въз основа на оценка, направена от съществуващите национални структури (например от националните агенции за осигуряване на качеството), за това дали съвместната програма отговаря на всички тези европейски критерии.

Предложените европейски критерии, които са представени по-долу, са резултат от огромна съвместна работа и изпитване, в което участваха повече от **140 висши училища от всички държави членки, 17 министерства и 20 национални агенции за осигуряване на качеството, студентски организации и икономически и социални партньори.**

Европейски критерии за европейска диплома за висше образование (знак за европейска диплома)			Нива по ЕКР
Организиране и управление на транснационални програми	Участващи висши училища	Съвместната програма се предлага от най-малко 2 висши училища от най-малко 2 различни държави членки.	6, 7, 8
	Издаване на транснационална съвместна диплома	Съвместната програма се разработва съвместно и се изпълнява съвместно от всички участващи висши училища.	6, 7, 8
		Съвместната програма води до издаване на съвместна диплома за висше образование.	6, 7, 8
		На студентите се издава съвместно дипломно приложение ² .	6, 7
		В съвместната програма се описват резултатите от ученето и кредитите в съответствие с Ръководството за потребителите на ECTS.	6, 7
	Съвместни договорености за съвместната програма	За съвместната програма има съвместни политики, процедури и/или договорености, определящи планирането и изпълнението на учебната програма, както и на всички организационни и административни въпроси. Представителите на студентите са част от процеса на вземане на решения за определяне на съвместните политики и процедури и/или договорености.	6, 7, 8
	Мерки за осигуряване на качеството	Вътрешното и външното осигуряване на качеството се извършват в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на	6, 7, 8

²

[Приложение към дипломата | Европас.](#)

		качеството в европейското пространство за висше образование (ESG). Висшите училища, предметът, по който се провежда обучението, или програмата се оценяват от агенция, регистрирана в EQAR.	
		Съвместната програма се оценява, като се използват стандартите на Европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ЕП).	6, 7, 8
	Проследяване на дипломираните лица	В рамките на съвместната програма се извършва мониторинг на висшистите чрез система за проследяване на дипломираните лица.	6, 7, 8
Образователен опит	Ориентирано към студентите учене	Съвместната програма е разработена и непрекъснато се усъвършенства и изпълнява по начин, който насърчава студентите да участват активно в учебния процес. Оценяването на студентите отразява този подход.	6, 7, 8
	Интердисциплинарност	В съвместната програма са интегрирани компоненти на интердисциплинарност.	6, 7, 8
	Значение за пазара на труда	Съвместната програма е в съответствие с изискванията на пазара на труда, тъй като включва междусекторни компоненти или дейности ³ и развиване на трансверсални умения.	6, 7, 8
	Цифрови умения	Съвместната програма включва компоненти и действия, свързани с развитието на задълбочени цифрови умения на студентите, съобразени с капацитета и обстоятелствата на съвместната програма, като се гарантира съгласуваност с нейния обхват и научна насоченост.	6, 7, 8
	Транснационален кампус — достъп до услуги	Програмата разполага със съвместни политики за достъп на студентите и персонала до съответните услуги във всички участващи висши училища при еднакви условия като всички записани студенти и местен персонал.	6, 7, 8
	Гъвкава и интегрирана мобилност на студентите	Съвместната програма предлага задълбочен межкултурен опит, включително минимум 1 период на физическа мобилност на студентите (който може да бъде разделен на няколко престоя) в една или повече партньорски институции, представляваща общо най-малко 60 ECTS на ниво 6 по ЕКР и 30 ECTS на ниво 7 по ЕКР. Съвместната програма разполага с политика, предлагаща алтернативи на студентите, които не могат да пътуват.	6, 7

³

Междусекторните компоненти и дейности включват, но не се ограничават до такива елементи като сътрудничество с икономическите и социалните сектори при разработването и изпълнението на учебните програми, кратките стажове, ученето в процеса на работа, командироването / студентските стажове в рамките на учебната програма, доброволството, ученето чрез извършване на общественополезен труд, основаните на предизвикателства подходи.

		Съвместната програма предлага задълбочен межкултурен опит, включващ обща физическа мобилност с продължителност най-малко 6 месеца в една или повече партньорски институции. Съвместната програма разполага с политика, предлагаща алтернативи на студентите, които не могат да пътуват.	8
	Съвместно оценяване и съвместно ръководство за дисертациите	Ръководството във връзка с дисертациите се осъществява от най-малко двама ръководители, а дисертациите се оценяват съвместно от съвместните ръководители или от комитет с членове от най-малко 2 различни институции, разположени в 2 различни държави.	8
Европейски ценности	Демократични ценности	Съвместните политики на съвместната програма насърчават демократичните ценности и се придържат към тях.	6, 7, 8
	Многоезичие	По време на съвместната програма всеки студент има досег до поне 2 различни езика на ЕС.	6, 7, 8
	Приобщаване	Съвместната програма се ангажира да осигурява широко участие чрез насърчаване на многообразието, равенството и приобщаването и чрез приемане на специално съобразени мерки за подкрепа на студентите и персонала с по-малко възможности.	6, 7, 8
		Съвместната програма се ангажира да зачита принципите на Европейската харта за научните изследователи.	8
	Екологичен преход	Съвместната програма разполага с политики и действия, свързани с екологичната устойчивост, и прилага мерки за свеждане до минимум на отпечатъка на своите дейности върху околната среда.	6, 7, 8

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Речник на термините

„Алианс“ означава група европейски висши училища, които са влезли в транснационално дългосрочно структурно сътрудничество, потвърдено в съвместна декларация за мисията, одобрена от съответните органи за вземане на решения на институционално равнище за всеки член на алианса. Това сътрудничество обхваща съвместното вземане на решения в областта на някои аспекти на управлението и включва предлагането на съвместно предоставяне на образование като основна мисия. Тук се включват например алиансите на висши училища, финансирани по линия на инициативата „Европейски университети“⁴.

„Предоставяне на образование“ означава предоставяне на висше образование в най-широкия му смисъл, включително програми за пълен цикъл за присъждане на образователна степен, курсове за получаване на микроудостоверения, както и предоставяне на образование, което не е част от програма, водеща до получаване на официална образователна степен.

„Оценка“ означава вътрешно или външно извършван преглед за осигуряване на качеството на дадено висше училище или на предоставянето на образование.

„Съвместна програма“ означава интегрирана учебна програма, координирана и предлагана съвместно от различни висши училища, която води до получаване на двойни/многостранни дипломи или до съвместна диплома.

„Програма за съвместна диплома“ означава съвместна програма, водеща до получаване на съвместна диплома.

„Съвместно управлявани дейности“ означава дейностите на алианса и на членуващите в него висши училища, за които алиансът е решил да бъдат обект на съвместната система на алианса за вътрешно осигуряване на качеството.

„Осигуряване на качеството“ означава процесите, както вътрешни, така и външни, извършвани от дадено висше училище или агенция за осигуряване на качеството с цел да се осигури учебна среда, в която съдържанието на програмите, възможностите за учене и учебните съоръжения са справедливи и подходящи за целта. Дейностите по осигуряване на качеството имат две цели:

- **Отчетност:** Системата за осигуряване на качеството гарантира пред общността в сферата на висшето образование и пред обществеността качеството на дейностите на висшето училище чрез съответствието им с набор от стандарти. Това може да служи като основа за предоставянето на определени права на институцията: да приема студенти, да издава дипломи, да получава публично финансиране.
- **Подобряване:** Системите за осигуряване на качеството също така предоставят съвети и препоръки на висшите училища и вътре в тях за това как могат да подобрят това, което правят.

⁴

[Инициатива „Европейски университети“ | Европейско пространство за образование \(europa.eu\)](http://europa.eu).

Взети заедно, аспектите на системата за осигуряване на качеството, свързани с отчетността и подобряването, създават доверие в резултатите на висшето училище. Те са от ключово значение за подпомагане на развитието на култура на качеството, която се възприема от всички: от студентите и персонала до ръководството на институцията. Терминът „осигуряване на качеството“ се използва в настоящия документ, за да се опишат всички дейности в рамките на цикъла на непрекъснато подобряване, т.е. както дейностите за отчетност, така и дейностите за подобряване.

- а) **„Вътрешно осигуряване на качеството“** означава процесите, извършвани вътрешно от самите висши училища. Те обикновено се разработват в рамките на стратегията за осигуряване на качеството на висшите училища, като се отчита основната им отговорност за качеството на предоставяното образование и за неговото осигуряване.
- б) **„Външно осигуряване на качеството“** означава процесите, извършвани от агенциите за осигуряване на качеството.
- в) **„Институционален подход към външното осигуряване на качеството“** означава, че институцията трябва да премине през процес на външно осигуряване на качеството само на институционално равнище, за да се оцени ефективността на процесите на вътрешно осигуряване на качеството на институцията и дали институцията разполага с достатъчно зряла култура на качеството, за да гарантира високото качество на предоставяното от нея образование. Благодарение на него институцията може да разработва и изпълнява програми, без да е необходим външен преглед на качеството на ниво програми (това се нарича „самоакредитация“ в много държави).
- г) **„Програмен подход към външното осигуряване на качеството“** означава, че всяка отделна програма (или сбор от програми), предоставяна или предоставяни от едно или повече висши училища, трябва да премине през процес на външен преглед за осигуряване на качеството.
- д) **„Комбиниран подход към външното осигуряване на качеството“** означава ситуация, при която в системата на висшето образование има както институционални, така и програмни подходи към външното осигуряване на качеството. Такъв е случаят в повечето системи за висше образование в ЕС⁵.

⁵

Според отговорите на проучване на Комисията от 2023 г. относно изпълнението на Препоръката на Съвета относно изграждане на мостове за ефективно европейско сътрудничество в областта на висшето образование 14 министерства са докладвали, че прилагат комбиниран подход към външното осигуряване на качеството.